

Dokumentacija završnog praktičnog projekta

Problem selekcije marker gena

Studentice: Larisa Darojković, Katarina Jurić

Mentor: dr. sc. Luka Borozan

Uvod

Problem selekcije marker gena govori o procesu identificiranja specifičnih gena ili genetskih markera koji su važni za razlikovanje različitih bioloških stanja, kao što su npr. različite vrste stanica. Ovaj problem se često pojavljuje kod analize podataka iz genetskih studija, poput onih koji koriste sekvenciranje RNA.

Cilj selekcije je izabrati najmanji mogući skup gena (markera) koji mogu razlikovati različite stanice s visokom preciznošću. Problem zahtjeva sofisticirane statičke i računalne metode za selekciju, zbog velikog broja gena (markera), a relativnog malog broja uzoraka.

U nastavku pomoću alata scGeneFit, koji je razvijen za rješavanje problema selekcije markera gena, prikazat ćemo naše rezultate za rješavanja ovoga problema na CITEseq dataset-u.

Linearno programiranje

Linearno programiranje je metoda za rješavanje složenih problema iz stvarnog života koristeći se matematikom. Koristi se kako bi se optimiziralo operativnu učinkovitost, tj. izvuklo najviše vrijednosti iz ograničenih resursa.

Gurobi

Gurobi je napredan softverski alat namijenjen za optimizaciju, omogućuje rješavanje složenih matematičkih problema optimizacije s visokom efikasnošću i brzinom. Koristi se u raznim znanstvenim i industrijskim područjima (npr. financijama, logistici, energetici), gdje je potrebno pronaći optimalna rješenja unutar zadanih ograničenja.

Gurobi podržava više vrsta optimizacije, kao što je linearno programiranje pomoću kojega mi rješavamo naš problem.

Zadatak 1.6

Riješite sljedeći problem uvjetne optimizacije:

$$x_1^2 + x_2^2 + x_3^2 \rightarrow \min_{x_1, x_2, x_3}$$

uz uvjete:

$$x_1 + x_2 + x_3 = 1$$

$$x_1 - x_2 = 0$$

```
from gurobipy import *
Model()

opt_mod = Model(name = "Zad 1.6.")

x1 = opt_mod.addVar(name = 'x1', vtype = GRB.CONTINUOUS, lb = 0)
x2 = opt_mod.addVar(name = 'x2', vtype = GRB.CONTINUOUS, lb = 0)
x3 = opt_mod.addVar(name = 'x3', vtype = GRB.CONTINUOUS, lb = 0)

obj_fn = pow(x1, 2) + pow(x2, 2) + pow(x3, 2)
opt_mod.setObjective(obj_fn, GRB.MINIMIZE)

c1 = opt_mod.addConstr(x1 + x2 + x3 == 1, name = 'c1')
c2 = opt_mod.addConstr(x1 - x2 == 0, name = 'c2')

opt_mod.optimize()
opt_mod.write("Zad16.lp")

print('Objective Function Value: %f' % opt_mod.ObjVal)
for v in opt_mod.getVars():
    print('%s: %g' % (v.VarName, v.x))
```

```
Objective Function Value: 0.333333
x1: 0.333333
x2: 0.333333
x3: 0.333333
```

scGeneFit

Python kod za selekciju genetičkih markera korištenjem linearnog programiranja pomoću Gurobi optimizatora.

Primjeri i kod: [<https://github.com/jurick1910/Zavr-ni-prakti-ki-projekt>] po uzoru na algoritam opisan u <https://www.biorxiv.org/content/10.1101/599654v1> i riješen u [<https://github.com/solevillar/scGeneFit-python>].

- Glavna funkcija paketa je `scGeneFit.functions.get_markers()`

```
def get_markers(data, labels, num_markers, method='pairwise', epsilon=1,
sampling_rate=1, n_neighbors=3, verbose=True)
```

- `data`: `Nxd` numpy niz s koordinatama točaka, gdje je `N` broj točaka, a `d` dimenzija
- `labels`: lista s oznakama (`N` oznaka, jedna za svaku točku)
- `num_markers`: ciljani broj markera, koje treba odabrati (`broj markera < d`)
- `method='pairwise'`: uzima u obzir ograničenja koja zahtjevaju da točke iz različitih klasa budu razdvojene minimalnom udaljenosti nakon projekcije na odabrane markere. U ovoj metodi se ograničenja nasumično odabiru (`sampling_rate`) i ograničavaju (`n_neighbors`, `random_max_constraints`)
- `epsilon`: ograničenje će biti oblika $\text{expr} > \Delta$, gdje je Δ jednaka `epsilon` puta norma najmanjeg ograničenja (default 1), najvažniji parametar, određuje opseg ograničenja, a ostali parametri određuju samo veličinu LP-a kako bi se prilagodili ograničenim računalnim resursima.
- `sampling_rate`: odabire ograničenja iz nasumičnog uzroka s proporcijom `sampling_rate` (default 1)
- `n_neighbors`: bira ograničenja iz `n` najbližih susjeda (default 3)
- `verbose=True`: Hoće li se ispisivati informacije poput veličine LP-a ili proteklog vremena (default True).

```
random_max_constraints = random.randint(1, constraints.shape[0])
```

- broj ograničenja je nasumičan između 1 i broja pojedinačnih ograničenja koja su definirana.

```
def __lp_markers(constraints, num_markers, epsilon):
    m, d = constraints.shape
    c = np.concatenate((np.zeros(d), np.ones(m)))
    l = np.zeros(d + m)
    u = np.concatenate((np.ones(d), np.array([float('inf') for i in
range(m)])))
    aux1 = np.concatenate((constraints, -np.identity(m)), axis=1)
    aux2 = np.concatenate((np.ones((1, d)), np.zeros((1, m))), axis=1)
    A = np.concatenate((aux1, aux2), axis=0)
    b = np.concatenate((-epsilon * np.ones(m), np.array([num_markers])))

    model = gp.Model()
    x = model.addVars(d + m, lb = l, ub = u, name = "x")
    model.addConstrs((gp.quicksum(A[i, j] * x[j] for j in range(d + m)) ==
b[i] for i in range(m + 1)), name = "constraints")
    model.setObjective(gp.quicksum(c[i] * x[i] for i in range(d + m)),
gp.GRB.MINIMIZE)
    model.optimize()
    return {"x": [x[i].x for i in range(d + m)]}
```

- problem selekcije marker gena rješavamo preko __lp_markers, koji smo prilagodili za Gurobi optimizator

Rezultati

```
from scGeneFit.functions import *

%matplotlib inline
import numpy as np
np.random.seed(0)
```

Auxiliary functions

```
from sklearn.neighbors import NearestCentroid
clf=NearestCentroid()

def performance(X_train, y_train, X_test, y_test, clf):
    clf.fit(X_train, y_train)
    return clf.score(X_test, y_test)
```

CITEseq primjer

Data included in package, from

[1] Marlon Stoeckius, Christoph Hafemeister, William Stephenson, Brian Houck-Loomis, Pratip K Chattopadhyay, Harold Swerdlow, Rahul Satija, and Peter Smibert. Simultaneous epitope and transcriptome measurement insingle cells. Nature Methods, 14(9):865, 2017.

```
#Load data from files
```

```
[data, labels, names]= load_example_data("CITEseq")  
N,d=data.shape
```

Use of scGeneFit (pairwise distance constraints)

```
num_markers=25  
method='pairwise'  
sampling_rate=0.1 #use 10 percent of the data to generate constraints  
n_neighbors=3 #3 constraints per point  
epsilon=1 #Delta is 10*norm of the smallest constraint  
  
markers= get_markers(data, labels, num_markers, method=method,  
sampling_rate=sampling_rate,  
n_neighbors=n_neighbors, epsilon=epsilon)  
  
accuracy=performance(data, labels, data, labels, clf)  
accuracy_markers=performance(data[:,markers], labels, data[:,markers],  
labels, clf)  
  
print("Accuracy (whole data,", d, " markers): ", accuracy)  
print("Accuracy (selected", num_markers, "markers)", accuracy_markers)
```

Solving a linear program with 500 variables and 1282 constraints

Set parameter Username

Academic license - for non-commercial use only - expires 2025-05-09

Warning for adding constraints: zero or small (< 1e-13) coefficients, ignored

Gurobi Optimizer version 11.0.0 build v11.0.0rc2 (win64 - Windows 11+.0
(22631.2))

CPU model: AMD Ryzen 5 5500U with Radeon Graphics, instruction set
[SSE2|AVX|AVX2]

Thread count: 6 physical cores, 12 logical processors, using up to 12 threads

Optimize a model with 1283 rows, 1782 columns and 553823 nonzeros

Model fingerprint: 0x8f6213f0

Coefficient statistics:

Matrix range [3e-13, 1e+00]

Objective range [1e+00, 1e+00]

Bounds range [1e+00, 1e+00]

RHS range [9e-02, 3e+01]

Presolve time: 0.24s

Presolved: 1283 rows, 1782 columns, 553794 nonzeros

Concurrent LP optimizer: primal simplex, dual simplex, and barrier

Showing barrier log only...

Ordering time: 0.06s

Barrier statistics:

...

Optimal objective 7.187322849e+01

Time elapsed: 68.34522414207458 seconds

Accuracy (whole data, 500 markers): 0.8660786816757572

Accuracy (selected 25 markers) 0.7912266450040617

Output is truncated. View as a scrollable element or open in a text editor.

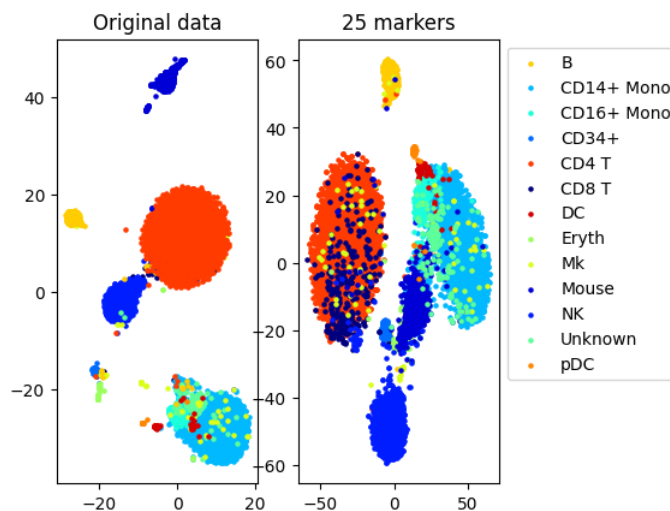
Adjust cell output settings...

#TSNE plot

```
a=plot_marker_selection(data, markers, names)
```

Computing TSNE embedding

Elapsed time: 73.77150392532349 seconds

One vs all markers

```
markers2=one_vs_all_selection(data,labels)
```

```
accuracy=performance(data, labels, data, labels, clf)
```

```
accuracy_markers=performance(data[:,markers2], labels, data[:,markers2],  
labels, clf)
```

```
print("Accuracy (whole data,", d, " markers): ", accuracy)
```

```
print("Accuracy (selected", num_markers, "markers)", accuracy_markers)
```

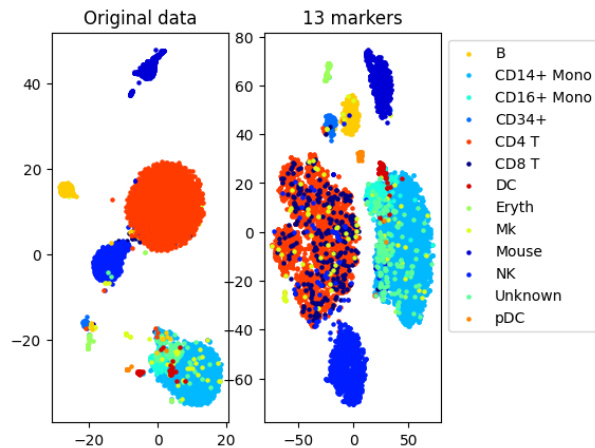
Accuracy (whole data, 500 markers): 0.8660786816757572

Accuracy (selected 25 markers) 0.7537426018335848

```
a=plot_marker_selection(data, markers2, names)
```

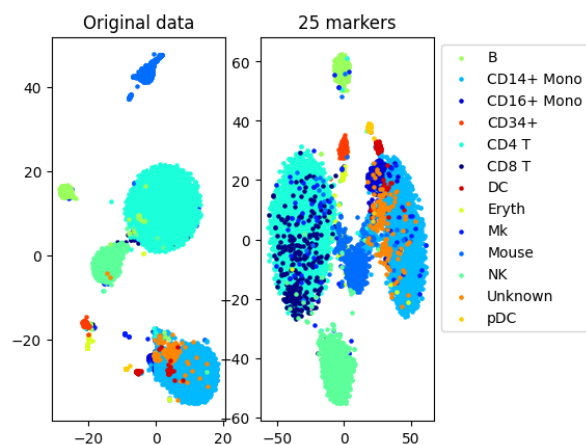
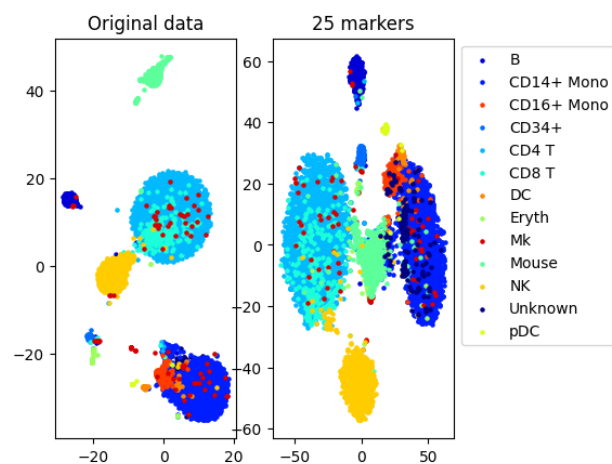
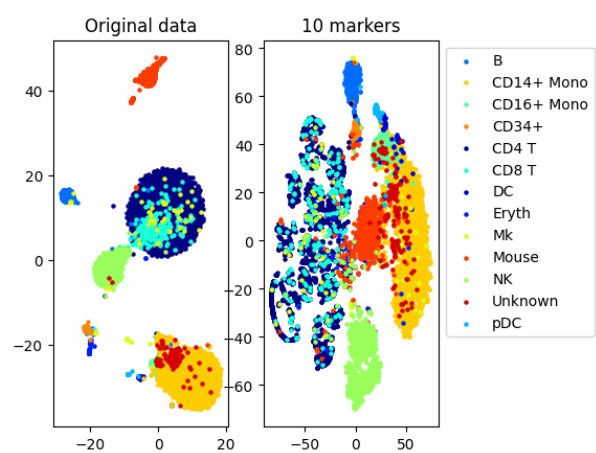
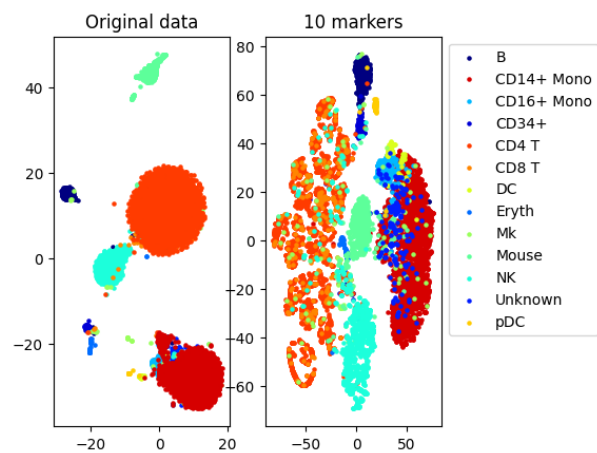
Computing TSNE embedding

Elapsed time: 73.00219750404358 seconds

Maksimalan broj ograničenja $n = \text{random.randint}(1, \text{constraints.shape}[0])$

Number of markers	Number of constraints	Accuracy	Time elapsed (seconds)
10	1000	0.7154462109782987	47.69971990585327
10	5185	0.7286758732737612	816.5600554943085
15	8831	0.7759080886619473	1993.14790391922
15	9600	0.7759080886619473	2448.438935995102
25	4036	0.7893698502959267	607.1790144443512
25	9829	0.7949402344203319	3266.6842024326324
50	2233	0.8237205523964257	160.27630376815796
50	5729	0.8131600324939074	913.4680142402649
200	892	0.8456539398862714	40.49279451370239
200	3689	0.8478588836021818	617.2766561508179

Zaključak

Iz gore dobivenih podataka možemo uočiti nekoliko ključnih zaključaka. Točnost modela raste s brojem odabranih markera, ali nakon određene točke dodatni markeri više ne poboljšavaju značajno točnost. Iz toga možemo vidjeti da uz povećanje broja ograničenja točnost (accuracy) je preciznija te je vrijeme izvršavanja (time elapsed) duže. Na slikovnim prikazima vidimo minimalnu razliku za isti broj markera različitih ograničenja.

Optimizacija broja markera je ključna jer manji broj markera može osigurati visoku točnost uz manju računalnu složenost. Broj ograničenja izravno utječe na vrijeme obrade pa je važno pronaći ravnotežu između točnosti i brzine izvršavanja. Iako se može činiti da više markera znači bolje rezultate, bitnije je pronaći optimalan broj koji pruža najbolji omjer između točnosti i složenosti. Optimizacijom parametara kao što su `n_neighbors` i `sampling_rate` možemo dodatno smanjiti vrijeme obrade bez gubitka točnosti.